

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Держлісагентство

вул. Шота Руставелі, 9-А, м. Київ, 01601, тел. 235-55-06, 226-32-53, факс 235-77-24

E-mail: sprava@dklg.gov.ua Код ЄДРПОУ 37507901

21.12.2017 № 02-20/10166-17 на № 16-1958 від 06.11.2017

Рахункова палата

Щодо результатів аудиту

Відповідно до листа Рахункової палати від 06.11.2017 № 16-1958 Держлісагентство розглянуло Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами державної влади в частині забезпечення повноти справляння податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства та повідомляє про результати розгляду і заходи щодо усунення встановлених недоліків та порушень.

Нарахування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів здійснюється відповідно до статті 256 Податкового кодексу України, форми Податкової декларації затверджені наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 719 (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів від 07.11.2016 № 927 і від 31.05.2017 № 545).

Держлісагентство долучиться до внесення змін до відповідних нормативно правових актів щодо врегулювання питань контролю за правильністю обчислення та порядку перерахунку суми рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Податковим кодексом України контроль за правильністю обчислення рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів покладено на контролюючі органи. Крім того, у пункті 41.4 статті 41 Податкового кодексу вказано, що інші державні органи не мають права проводити перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів, у тому числі на запит правоохоронних органів.

В межах компетенції, Держлісагентство здійснює наступний контроль за сплатою податків підприємствами, які входять до сфери його управління.

Щомісячно збирається та аналізується оперативна інформація щодо сум сплачених податків, зборів та обов'язкових платежів, а також податкового боргу (у розрізі податків, платежів та підприємств), у тому числі рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Щоквартально підприємства при здачі фінансової звітності у пояснювальній записці до звіту надають інформацію про суми нарахованих та сплачених податків та платежів, а також сум заборгованості по них.

До тих керівників, які допускають податковий борг застосовуються дисциплінарні стягнення у вигляді догани чи розірвання контракту, якщо такі випадки є систематичними протягом декількох місяців. Контрактом з керівником підприємства, що є у державній власності (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.1995 № 597) передбачено, що керівник підприємства може бути звільнений з посади, а контракт розірваний з ініціативи органу управління майном у разі невиконання підприємством зобов'язань перед

№15/05 від 04.01.2018

бюджетом та Пенсійним фондом щодо сплати податків, зборів та обов'язкових платежів, страхових внесків. При продовженні контрактів з керівниками підприємств, обов'язково аналізується та враховується стан розрахунків з бюджетом та Пенсійним фондом.

Крім того, контроль за сплатою податків відбувається і при складанні фінансових планів державними підприємствами та при прийнятті звітів про їх виконання (р. II. Розрахунки з бюджетом).

Розходження прогнозованих і фактичних надходжень рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів пояснюються, як щорічними збільшеннями розмірів ставок рентної плати, так і суттєвими поточними змінами обсягу використання лісових ресурсів. Майже половина ліквідної деревини заготовляється під час проведення заходів щодо поліпшення якісного складу лісів, обсяг яких протягом року визначається залежно від стану насаджень на підставі матеріалів лісовпорядкування та натурних обстежень.

Відповідно до статті 24 Закону України «Про мисливське господарство та полювання», розмір та порядок внесення плати за користування мисливськими угіддями визначаються у договорі між користувачем мисливських угідь та власником або постійним користувачем земельних ділянок, на яких знаходяться ці угіддя. Розмір плати за користування мисливськими угіддями встановлюється залежно від їх місцезнаходження, природної якості та інших факторів.

Вищезазначеним Законом не передбачено прийняття Держлісагентством підзаконних нормативно-правових актів щодо врегулювання питання внесення плати за користування мисливськими угіддями.

Держлісагентством розроблені проекти Правил обліку, зберігання, заповнення, видачі бланків лісорубного або лісового квитка та Правил огляду місць використання лісових ресурсів, які у встановленому порядку будуть подані на затвердження до Мінагрополітики у 2018 р.

Повноваження щодо видачі Сертифікатів про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів визначено статтею 3 Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів».

Держлісагентством розроблено та направлено на погодження до зацікавлених центральних органів виконавчої влади проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо удосконалення відповідальності за порушення лісового законодавства та встановлення правових засад обліку та реалізації лісоматеріалів)».

Законопроектом передбачається внесення змін до статті 3 Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів». Зокрема пропонується, що видача або надання відмови у видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів буде здійснюватися центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, або його територіальними органами, крім того, сертифікат буде видаватися виключно на підставі даних єдиної державної системи електронного обліку деревини.

Прийняття зазначеного законопроекту надасть можливість врегулювати питання щодо визначення повноважень при видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів.

Відповідно до пункту 8 Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 № 848 (далі – Порядок), документація кадастру поновлюється один раз на п'ять років.

Останній державний облік лісів проводився станом на 01.01.2011. Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», а також Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» не передбачено фінансування видатків на проведення обліку лісів. Крім того, на сьогодні частина лісового фонду України розташована на тимчасово окупованих територіях (Автономна Республіка Крим, частина Донецької і Луганської областей та м. Севастополь) і є недоступною для проведення чергового державного обліку лісів, що унеможливує отримання достовірних даних, які характеризують лісовий фонд України (площу лісів, лісистість, запас деревини та інших показників, визначених Порядком). Разом з тим, у разі виділення відповідних коштів Держлісагентство готове розпочати роботи з проведення чергового державного обліку лісів.

Працівниками державної лісової охорони проводиться постійна робота щодо профілактики та виявлення порушень лісового законодавства і відшкодування шкоди, заподіяної лісу. Ключову роль в забезпеченні охорони лісів відіграє діяльність 289 постійно діючих рейдових бригад, які створені в кожному державному лісгосподарському підприємстві. Крім того, відповідна повсякденна робота проводиться на рівні лісництв – лісничими, помічниками лісничих, старшими майстрами лісу та майстрами лісу.

Висновок Рахункової палати про неефективне здійснення контролю за охороною лісів від незаконних рубок (пункт 1.4 листа) через відсутність обміну інформації між держлісоохороною та підрозділами Національної поліції не відповідає дійсності.

Так, держлісоохороною протягом 9 місяців 2017 року виявлено 4,7 тис. випадків незаконної рубки, в результаті якої було зрубано 24 тис. куб. м деревини на суму заподіяної шкоди 122,8 млн грн. Лісопорушниками в 2,2 тис. випадках, або 46 % від загальної кількості, заподіяна шкода лісу сплачувалась добровільно. Для встановлення осіб правопорушників та притягнення їх до відповідальності підприємствами 1,9 тис. справ передано до правоохоронних органів та 78 справ до судів. Водночас правоохоронні органи до судів передали 101 справу, або лише 5,3 % від кількості отриманих ними справ.

Головними причинами збільшення обсягів незаконних рубок є діяльність технічно оснащених злочинних груп, які діють зухвало, переважно в нічний період, заготовляючи виключно крупномірні дерева, низький рівень матеріального забезпечення населення, яке змушене задовольняти свої життєві потреби у незаконний спосіб, а також велика кількість неконтрольованих приватних пилорам, які скуповують незаконно добуту деревину.

Поширенню незаконних рубок, особливо в південних і східних регіонах України, сприяє відсутність бюджетного фінансування для утримання працівників державної лісової охорони, що спонукає їх до звільнення з роботи за власним бажанням, внаслідок цього значні площі лісів залишаються без нагляду. Наприклад, у лісах Херсонського обласного управління лісового та мисливського господарства, що залишились фактично без охорони, обсяг незаконних рубок за 9 місяців 2017 року в порівнянні з аналогічним періодом минулого року зріс з 418 куб. м до 5427 куб. м, або в 13 разів.

З вищенаведених обставин та інших, що склались у сфері лісових відносин, зберігається негативна тенденція щодо збільшення обсягів незаконних рубок на 1 випадок: 2013 р. – 2 куб. м, 2014 р. – 1,8 куб. м, 2015 р. – 3,7 куб. м, 2016 р. – 4,3 куб. м, за 9 місяців 2017 року – 5,1 куб. м.

Враховуючи вищевикладене Держлісагентство зазначає, що одноосібна боротьба працівників державної лісової охорони з незаконними рубками та тіньовим обігом деревини не може бути ефективною без активної допомоги правоохоронних органів та інших державних органів (Національної поліції, СБУ, ДФС, Мінприроди, Мінагрополітики, облдержадміністрації) щодо створення ефективної організаційно-управлінської та правової системи контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, що сприяють нелегальному обігу деревини.

Держлісагентство видало наказ від 06.10.2017 № 459 в якому визначено ряд комплексних заходів для підвищення ефективності охорони підвідомчих лісів, контролю за використанням лісових ресурсів, обліком і реалізацією деревини.

На виконання Указу Президента України від 21.11.2017 № 381/2017 «Про додаткові заходи щодо розвитку лісового господарства, раціонального природокористування та збереження об'єктів природно-заповідного фонду» Держлісагентство внесе пропозиції щодо удосконалення системи фінансування та розвитку лісового господарства, комплексних заходів стосовно його розвитку, в т.ч. розробки програми «Ліси України – 2030», проведення національної інвентаризації лісів, впровадження єдиної державної системи електронного обліку деревини і аукціонів з її продажу, вирощування здорових лісів і їх розширеного відтворення.

Зокрема, Держлісагентство направило Мінагрополітики (лист від 07.12.2017 № 05-32/9759-17) дорожню карту щодо можливих шляхів фінансового забезпечення лісової галузі в 2018 році.

Заступник Голови

В.Н. Бондар